

PLATELIAI

IR JŲ APYLINKĖS

GERIAUSIAS TURIZMO KAIMAS 2025

24 km

ŽIEDINIS DVIRAČIŲ
TAKAS APLINK
PLATELIŲ EŽERĄ

GAMTA

PAVELDAS

KULTŪRA

PRAMOGOS

Apie Platelius

PLATELIAI – tai vienas gražiausių ir garsiausių praeitį turinčių Žemaitijos miestelių, įsikūrusio didžiausio ir giliausio ežero Žemaitijoje – Platelių ežero – vakarinėje pakrantėje, pačioje Žemaitijos nacionalinio parko, garsėjančio kalvotu kraštovaizdžiu, biologine įvairove bei kultūriniu paveldu, širdyje.

2025 m. Plungės rajone esantys Plateliai pelnė neįtikėtiną pasaulinį pripažinimą ir tapo vienu iš „Geriausių turizmo kaimų 2025“. Tais pačiais metais miestelis pelnė ir nacionalinį įvertinimą bei nominuotas kaip geriausia 2025 metų turizmo traukos vietovė Lietuvoje.

Platelių vardas skambėjo ir 2008 m., kai buvo pripažinti kaip patraukliausia Europos turizmo vietovė (EDEN) su savitomis kultūros tradicijomis bei nuo seno švenčiamomis Užgavėnėmis.

Platelius, kurie pripažinti ne tik Europos, bet ir pasauliniu mastu, galite apžiūrėti keliaudami automobiliu, o geriausiai – dviračiu. Čia įrengtas 24 km žiedinis dviračių takas aplink Platelių ežerą, kuriame gausu įdomių turistinių objektų, gamtos ir kultūros vertybių, vaizdingų panoramų. Maršrutą siūloma pradėti ir baigti Plateliuose.

Plateliai

56.042824, 21.815694 (WGS)

Platelių ištakos siekia XV a., kai istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą minima Pilies saloje stovėjusi Lietuvos didikams priklausiusi pilis ir Šventorkalnio pusiasalyje įsikūrusi gyvenvietė. XVII a. pabaigoje gyvenvietė persikėlė į dabartinę vietą, o 1792 m. miesteliui buvo suteiktos Magdeburgo teisės ir herbas.

1797 m. Rusijos caras Pavelas I Platelius padovanojo grafiui Augustui Šuazeliui – Gufjė (de Choiseul-Gouffier) ir kelios šios garsios prancūzų giminės kartos valdė miestelį iki pat 1940–ųjų. Valdant Šuazeliams Platelių dvaras buvo svarbus Žemaitijos kultūros, politikos ir ūkio centras.

Sovietų okupacijos metais Plateliai buvo apylinkės centras ir kolūkio centrinė gyvenvietė, visoje Lietuvoje garsėjusi Užgavėnių (tuo metu vadintomis Žiemos palydų) šventėmis, kurios paprastai buvo draudžiamos.

Šiandien Plateliai – seniūnijos centras, kuriame daugiausiai gyvena žemaičiai, kurie dar gerai išlaikę savo tarmę, papročius, charakterio ypatumus.

Miestelio centre stovi **Šv. Florijono koplytstulpis**, paminklai Lietuvos Nepriklausomybės dešimtmečiui (1918–1928), Lietuvos laisvės armijos (1941–1944–1953 m.) ir Rainių kankinio Balio Korzos atminimui. Pro Platelius praeina piligriminis Šv. Jokūbo kelias.

24 km. Dviračių takas aplink Platelių ežerą

Sutartiniai ženklai

- Autobusų stotis
- Degalinė
- Dviračių nuoma
- Jachtų klubas
- Kaimo turizmo sodyba
- Kavinė
- Viešbutis

- Nardymo galimybės
- Poilsio, svečių namai
- Stovyklavietė
- Valčių nuoma
- Poilsiavietė
- Paštas
- Maudykla
- Ambulatorija

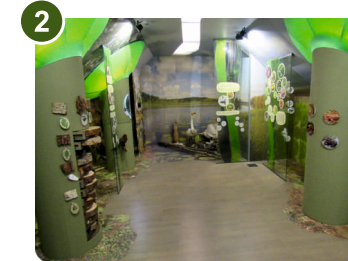
- Plateliai
- Platelių lankytojų centras su ekspozicija
- Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčia
- Platelių dvaro sodyba su parku
- Žemaitijos nacionalinio parko ir Užgavėnių ekspozicija
- Siberijos apžvalgos bokštas
- Beržoras
- Paukščių stebėjimo vieta ant Ilgio ežero kranto
- L. Černiausko meno galerija – kūrybinės dirbtuvės
- Babrungo ištakos
- Šaltojo karo ekspozicija
- Plokštinės takas
- Paplatelės takas
- Paukščių stebėjimo vieta
- Šeirės takas
- Platelių ežeras
- Platelių ežero apžvalgos aikštelė

Platelių lankytojų centras su ekspozicija

Didžioji g. 8, Plateliai, Plungės r.

Čia įrengta ekspozicija „Žemaitijos žemės slėpiniai“. Pirmame aukšte sužinosite apie Platelių ežerą, įvairias pramogas, lankomas parko vietas bei išskirtinį kultūros paveldą (tradicines Užgavėnės ir Joninės, du Kryžiaus kelius, žemaičių tarmę), o antrame aukšte esančioje gamtos ekspozicijoje pažinsite naktinį mišką, gyvūnų balsus, augalų kvapus ir paukščių giesmes.

Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčia

Didžioji g. 15, Plateliai, Plungės r.

Miestelį puošia medinė, tašytų rąstų, kryžminio plano Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčia – viena seniausių medinių bažnyčių Lietuvoje. Ji pastatyta 1744 m. ir yra jau ketvirtoji Platelių bažnyčia, ne kartą perstatyta, remontuota, tačiau tebestovi ir šiandien. Bažnyčios šventoriuje – XIX a. medinė varpinė. Čia palaidoti vieni iš paskutinių Platelių dvaro savininkų, grafų Šuazelių palikuonys.

Tradiciniai renginiai, šventės Plateliuose

- Užgavėnės (švenčiamos likus 7 savaitėms iki Šv. Velykų).
- Baltic cup burlenčių varžybos (gegužės paskutinįjį savaitgalį).
- Joninės Plateliuose (vyksta iš birželio 23 d. į birželio 24 d.).
- Plaukimo maratonas Plateliuose (rengiamas liepos paskutinįjį šeštadienį).
- Lietuvos burlenčių sporto varžybos P. Sadauskui atminti (rugsejo pabaigoje).
- Festivalis vaikams „Miško burtais“ (vyksta spalio mėnesį).

Plungė

TURIZMO
INFORMACIJOS
CENTRAS

Dariaus ir Girėno g. 27, Plungė
+370 640 53 644
turizmas@plunge.lt
www.visitplunge.lt

VisitPlunge
visitplunge

Nuskenauk
ir atrask daugiau!

Nuotraukos: S. Kasmauskienės, iš Plungės TIC archyvo, K. Narkutės-Benišienės, E. Juškos, S. Kazlauskio, G. Norvaišo, T. Vilės, A. Brazdeikytės, A. Kuprelytės, iš ŽNPD archyvo, Yayoi Arimoto, A. Verkio, iš „Oktopusas“ archyvo, iš BEF archyvo.

„Abėjoti neverta, kad gražesnės vietos už
Platelius Žemaitijoje nėra.
Čia apsilankęs jautiesi lyg paslaptingoje legendoje.
Vaizduotėje atgimsta ledynų pašvaistės, neišsengiamos
senųjų paunksmės, smilktančios alkos,
tiltai per ežero gelmes...“

Č. Kudaba

Platelių dvaro sodyba su parku

56.038707, 21.815996 (WGS)

Parke įrengtas pažintinis **Giliuko ir Kaštoniuko takas**, kuris skirtas mažiesiems turistams. Čia juos lydės išdykėlis Kaštoniukas bei gerasis Giliukas, kuris moko savo draugą kaip elgtis gamtoje.

Žemaitijos nacionalinio parko ir Užgavėnių ekspozicija

Didžioji g. 22, Plateliai, Plungės r.

Buvusiame dvaro svirne įrengta Žemaitijos nacionalinio parko ekspozicija. Čia pamatysite Platelių dvaro istorijos, senųjų Platelių praeities, šio žemaičių krašto etnografijos bei gamtos ekspozicijas, nuolat keičiamas parodas.

Šalia esančioje XIX a. II pusės istorizmo laikotarpio arklidėje įsikūrusi pirmoji Lietuvoje Užgavėnių ekspozicija. Joje pristatoma viena ryškiausių Žemaitijos tradicijų – Užgavėnės. Čia eksponuojama daugiau kaip 300 įvairių Užgavėnių „lėčynų“ (kaukių), menančių senąsias šventės tradicijas ir jų išskirtinį žemaitišką charakterį.

Siberijos apžvalgos bokštas

56.030422, 21.814424 (WGS)

Šis 15 m. aukščio bokštas įrengtas ant Cidabro kalno. Iš jo matyti Platelių ir Beržoro ežerai, Siberijos pelkė – viena vertingiausių pelkių Žemaitijos nacionaliniame parke, Beržoro kaimas, pietinė Platelių miestelio dalis, Liepijų miškas.

Šeirės takas

21.827357, 56.048411 (WGS)

Keliaujant šiuo 4,1 km ilgio pėsčiųjų taku galima pamatyti būdingą šiam kraštui reljefą, Šeirės mišką, Gaudupio pelkę, legendomis apipintą Piktežerį, o čia įrengta infrastruktūra padės pažinti aplinką per regėjimą, uoslę, klausą, lietimą, judėjimą ir mąstymą. Apie 1,4 km šio tako pritaikyta judėjimo negalią turintiems žmonėms.

Piktežeris – tai nedidelis, pelkėjantis ir itin paslaptingas ežerėlis, kurio požeminiai vandenys, anot vietinių, koridoriais jungiasi su Platelių ežeru. Sklinda legendos, kad čia paskendęs ne vienas kryžiuotis, o jų neramos vėlės vilioja liūno glėbin pavienius keleivius, taip pat pasakojama apie čia paskendusią karalienę ir jos prakeiktą lobį, kuris iki šiol slypi dugne.

Netoli nuo Piktežerio ir senų žmonių pasakojimuose minimas Skarbo (Lobių) kalnas, Kumelkaktės iškyšulys, kuriame, manoma, galėjusi būti senovės šventvietė. Iš čia galima pasigrožėti Platelių ežero panorama.

Beržoras

56.025376, 21.812134 (WGS)

Reto ir savito grožio gatvinis kaimas, minimas nuo XV a., valstybės saugoma kultūros vertybė. Bažnytkaimis yra išsaugojęs tradicinį kraštovaizdį, įdomus ir sakralinės architektūros vertybėmis su gausybe atstatytų arba išlikusių koplytėlių, kryžių ir koplytstulpių. Ant nedidukės kalvelės stovinti medinė, tašytų rąstų Šv. Stanislovo bažnyčia, pastatyta 1746 m., – vienas seniausių medinių sakralinės architektūros pastatų Lietuvoje.

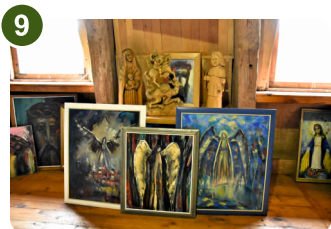
Šventoriuje, kuris aptvertas akmenine tvora bei auga šimtamečiai medžiai, yra senosios Platelių parapijos kapinės. Tai vienos seniausių kapinių Lietuvoje, kuriose palaidota nemažai žymių žmonių: tautodailininkas S. Riauba, istorikas muziejininkas J. Mickevičius ir kt.

Parapijiečių lėšomis 1759–1760 m. Beržore pastatyta 14 medinių koplytėlių – Kryžiaus kelio (Kalvarijų) stočių, kurios XX a. 7-ojo dešimtmečio pradžioje buvo nugriautos, tačiau vėliau atstatytos ir šiandien vėl puošia kaimą.

Paukščių stebėjimo vieta ant Ilgio ežero kranto

56.010002, 21.826199 (WGS)

Ilgio ežeras, turintis dvi salas, – antras didžiausias (113,8 ha) ežeras Žemaitijos nacionalinio parko teritorijoje. Visai šalia telkšo Beržoro, Žiedelio ežerai. Vaizdingomis Ilgio ir Žiedelio ežerų pakrantėmis ir priekrantės miškais driekiasi Ilgio ežero arba kitaip „pylių“ (ančių) pėsčiųjų trasa (apie 3,3 km), o jos akcentas – paukščių stebėjimo bokštelis. Galėsite stebėti ežere gyvenančius ir perinčius paukščius: mažąjį ir didįjį dančiasnapius, jūrinį erelį, erelį žuvininką, pilkuosius ir baltuosius garnius, gulbes bei daugelį kitų paukščių rūšių.

L. Černiausko meno galerija – kūrybinės dirbtuvės

Malūno g. 14, Babrungėnų k., Plungės r.

Įsigijęs Platelių grafo Šuazelio vandens malūną, statytą 1816 m., jį suremontavo ir 1989 m. įkūrė savo meno galeriją, kurioje nuolat veikia dailininko tapybos darbų, medžio drožybos bei senovinių daiktų ekspozicija.

Platelių ežero apžvalgos aikštelė

56.047024, 21.828297 (WGS)

Įspūdingiausia Platelių ežero panorama atsiveria iš Platelių ežero apžvalgos aikštelės. Čia akį traukia ežere pabirusios bei legendomis apipintos Pilies ir Veršių salos, taip pat istoriniai klodais turtingas Šventorkalnio pusiasalis. Ežero pakrantę tolumoje juosia galingi Plokštinės miškai, pasipuošę gilia, kone aksominė žoluma, kuri suteikia visai panoramai neaprepiamo gylio ir ramybės pojūtį. Ši aikštelė pritaikyta žmonėms, turintiems judėjimo ir regėjimo negalią.

„Plateliai – vieta, kuri sujungia gamtą, istoriją ir tradicijas.“

Babrungo ištakas

56.008109, 21.847737 (WGS)

Kairėje kelio pusėje matosi vandens įrenginys, reguliuojantis Platelių ežero vandens lygį. Šioje vietoje prasideda Babrungo upė. Į Platelių ežerą įteka 17 didesnių bei mažesnių upelių, o išteka vienintelis Babrungas, kuris čiuurlendamas vinguriuoja slėniais iki pat Minijos.

Šaltojo karo ekspozicija

Šilinės g. 4, Plokščių k., Plungės r.

Ši ekspozicija įrengta buvusiam Sovietų Sąjungos balistinių raketų šachtiniame paleidimo komplekse. Nuo 1963 iki 1978 metų čia buvo dislokuotos keturios vidutinio nuotolio balistinės raketos SS-4, apginkluotos 2 megatonų galios termobranduolinėmis galvutėmis.

Buvusiose raketų ir vidaus įrenginių valdymo aparatinėse įrengta šiuolaikiška istorinė ekspozicija, pasakojanti apie penkis dešimtmečius trukusį Šaltąjį karą.

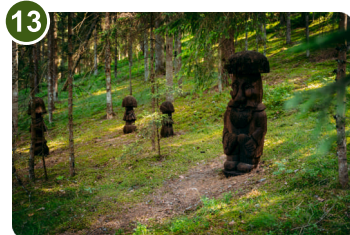
Plokštinės takas

56.029974, 21.905502 (WGS)

Šalia šio muziejaus įrengtas 3 km ilgio Plokštinės takas. Čia galima pamatyti buvusios karinės bazės teritoriją, miško biologinę įvairovę,

kalvotą reljefą bei stabtelėti ir paskanauti šalto, tyro Pilelio šaltinio vandens. Iš čia jis upeliu atvingiuoja ir įsiliesia į didžiąją, užimančią apie 5 arus, Pilelio šaltinio versmę, kuri neišsenka per didžiausius sausras, ne-užšąla žiemą.

Paplatelės takas

21.885817, 56.046841 (WGS)

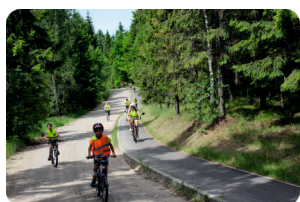
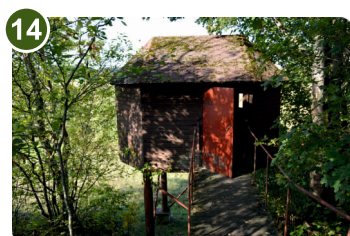
Šis 2,3 km ilgio takas vingiuoja miškais apaugusiomis kalvomis, pelkėjančio Sultekio tvenkinio (6 ha) pakrantėmis. Čia pastatytas medinis apžvalgos bokštelis, iš kurio atsiveria graži šio tvenkinio bei jį juosiančio miško panorama. Paplatelės takas yra vienintelis toks Žemaitijos nacionalinio parko teritorijoje, kuriame yra išlikusių XX a. devintajame dešimtmetyje lietuviškų pasakų motyvais sukurtų medinių skulptūrų.

Paukščių stebėjimo vieta

56.070722, 21.856583 (WGS)

Ji įrengta prie Pakastuvos tvenkinio, 1997 m. įkurto ir 60 ha plotą užimančio telmologinio draustinio pakraštyje. Iš čia esančio bokštelio galima stebėti gerves, rudakaklius kragus, didžiuosius baulbius, švygždas, gulbes, nendrines linges ir kt.

Platelių ežeras

Platelių ežeras – vaizdingiausias, švariausias, giliausias (48,5 m) ežeras Žemaitijoje bei vienas didesnių (aštuntas pagal dydį) ežerų Lietuvoje, tyvuliuojantis 1 205 ha plote. Ežerą puošia septynios legendomis apipintos salos: Pliksalė, Gaidosalė, Veršių, Pilies, Ubagsalė, mažiausia – Šončelio bei didžiausia sala – Briedsalė (6,1 ha). Garsiausia iš jų – Pilies sala, kurią su Šventorkalnio pusiasalyje įsikūrusia Platelių gyvenvietė jungė beveik 300 m ilgio tiltas, o jo XVI a. poliai išlikę iki šių dienų. Čia plaukioja šaltamėgės lašišinės žuvys – seliava bei ledynmečio reliktas, į Lietuvos raudonąją knygą įrašytas ežerinis sykas.

Anot legendos, Platelių ežero vietoje kadaise buvusios pievos. Užėjęs didžiulis debesis, kuris tris dienas užė, sniekošė, urduliavo, tamsėdamas vis žemiau leidosi. Žmonės skubėdami pabaigė sienauti, ir debesis pradėjo smarkiai lyti – liete liego... Viena sena moteriškė balsu nusistebėjo: „Kap plate lėji! Kap plate lėji!“. Šulig tais žodžiais debesis plūptelėjęs į pievas – ir taip atsiradęs Platelių ežeras.

